

Așteptăm concluziile și recomandările Comitetul ONU pentru Drepturile Omului, după examinarea raportului pe țară privind situația drepturilor omului în Moldova

GENEVA 18-19 octombrie 2016, Comitetul ONU pentru Drepturile Omului (CCPR), la cea de-a 118 sesiune a examinat al treilea raport periodic al Republicii Moldova cu privire la implementarea prevederilor [Pactului Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice](#).

Comitetul este format din 18 experți internaționali, care acționează din nume propriu și nu reprezintă Statul de origine (*membrii actuali ai CCPR îi puteți vedea [aici](#)*).

Potrivit procedurilor stabilite, reprezentanții societății civile din Republica Moldova urmau să expedieze rapoartele sale alternative.

Anula acesta, au fost expediate 4 rapoarte, elaborate de diferite organizații (*toate rapoartele sunt disponibile în limba engleză [aici](#)*). Anterior începerii dezbaterilor pe marginea raportului periodic al Republicii Moldova, la 19 septembrie 2016, Asociația Promo-LEX a prezentat Comitetului ONU pentru Drepturile Omului, raportul său alternativ, care s-a axat în principal pe implementarea prevederilor Pactului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova (*detalii despre constatările și recomandările Promo-LEX le găsiți în Raportul disponibil [aici](#) sau [aici](#)*).

Promo-LEX a prezentat Comitetului opiniile și informațiile

relevante, inclusiv recentul raport privind *"Respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova Retrospectiva 2015"* (a se vedea [aici](#)) unde a fost atrasă atenția experților Comitetului ONU **despre** necesitatea stringentă a **includerii pe agenda de negocieri politice, în cadrul formatelor existente (1+1 și 5+2), a subiectelor legate de monitorizarea, promovarea și apărarea drepturilor omului, cât și despre evaluarea obiectivă a gradului de realizare a Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului (PNADO) la capitolul activităților de promovare și apărare a drepturilor omului planificate pentru regiunea transnistreană.**

Chiar din prima zi a dezbaterilor interactive din 18 octombrie 2016 (*care pot fi urmărite în reluare [aici](#)*), membrii Comitetului ONU au acordat o atenție deosebită situației privind implementarea Pactului în regiunea transnistreană a R. Moldova, în special despre necesitatea includerii pe agenda de negocieri a chestiunilor privind drepturile omului în regiune, dar că și despre implementarea PNADO.

Unul din membrii Comitetului, dna. Ivana JELIC (Montenegro) a declarat în cadrul sesiunii (*a se vedea [aici](#) ora 01:07:30*) că există o anumită discrepanta între obligația Statului în a garanta respectarea drepturilor omului conform prevederilor Pactului și realitatea, ceea ce arată că regiunea transnistreană este încă în afara controlului efectiv al Republicii Moldova. În acest sens, expertul a formulat două întrebări către delegația R. Moldova: **în primul rând, ce a întreprins Moldova în perioada de după 2013 și despre eforturile Guvernului de a asigura protecția drepturilor omului în rezultatul procesului politic de negocieri (formatul 1+1 sau 5+2).**

Șeful Delegației R. Moldova, Viceministrul Justiție dl. Eduard SERBENCO (*lista delegației a se vedea [aici](#)*) a declarat că, Înalta Curte Europeană de la Strasbourg, a plasat responsabilitatea privind situației drepturilor omului în regiunea transnistreană inclusiv și pe Federația Rusă,

deoarece regiunea transnistreană este creația acesteia. Respectiv obligația pozitivă ar fi partajată între Federația Rusă și Republica Moldova (*declarația a se vedea [aici](#) ora: 02:20:30*).

În replică la această declarație a Viceministrul Justiție dl. Eduard SERBENCO, unul din membrii Comitetului – dl. Mr. Yuval SHANY (Israel), a menționat că acest dialog interactiv (*din 18-19 octombrie 2016*) se concentrează doar pe responsabilitatea Republicii Moldova și nu a Federației Ruse. Aceasta din urmă (Federație Rusă), este interviuată în ceea ce privește zonele aflate sub control său efectiv sau despre nivelul acestei influențe asupra acestor zone, atunci când ea este supusă revizuirii de către Comitetul ONU (*a se vedea [aici](#) ora: 02:48:00 și replica ulterioară a Viceministrului Justiție ora 02.53.18*).

Totodată, apreciem faptul că delegația R. Moldova a manifestat dorința de a dezvolta în continuare un dialog constructiv cu societatea civilă din regiunea transnistreană care activează în domeniul drepturilor omului precum și cooperarea deplină cu organismele internaționale. În acest sens, **Ambasadorul dl. Tudor Ulianovschi** – Reprezentant Permanent al Republicii Moldova pe lângă Oficiul ONU la Geneva (*a se vedea [aici](#) ora:02:11:40*) a statuat că Republica Moldova are lansată o *invitație deschisă Raportorilor Speciali*, încurajându-I totodată să viziteze inclusiv regiunea transnistreană. Iar în ceea ce privește includerea pe agenda negocierilor politice a chestiunilor ce vizează respectarea drepturilor omului, delegația R. Moldova a reiterat necesitatea existenței unui grup de lucru separat pe acest segment, activitatea căruia însă este blocată de către autoritățile transnistrene.

La 4 noiembrie a.c., Comitetul va face publice concluziile și recomandările sale pentru îmbunătățirea situației privind respectarea drepturilor civile și politice în Republica Moldova, în conformitate cu [Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice](#).

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc,
Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 060280980, Tel/Fax (+373 22)
450024, e-mail: pr@promolex.md

Dezvoltarea cetățeniei active prin implicarea tinerilor la nivelul comunităților locale. Acțiuni model și lecții învățate

Miercuri,
19
octombrie
,
Asociația
Promo-LEX
a
organizat
Masa
Rotundă
"Dezvolta
rea
cetățenie
i active
prin

implicarea tinerilor la nivelul comunităților locale. Acțiuni model și lecții învățate". La eveniment au participat membrii grupurilor non-formale de inițiativă create în cadrul proiectului "Dezvoltarea cetățeniei active prin implicarea

tinerilor la nivelul comunităților locale”, reprezentanții administrațiilor publice locale, reprezentanții societății civile, cadre didactice din cadrul liceelor, precum și reprezentantul Ministerul Tineretului și Sportului.

Evenimentul a avut drept scop prezentarea activităților și realizărilor grupurilor non-formale de inițiativă, precum și discutarea realizării recomandărilor studiului **„Educația pentru cetățenie activă – situația actuală și mecanisme de dezvoltare continuă a acesteia”**. De asemenea, au fost analizate împreună cu participanții rolul și impactul grupurilor non-formale de inițiativă în comunitate, modelele și practicile de implicare a tinerilor în procesul de monitorizare și informare, instrumentele necesare dezvoltării grupurilor de inițiativă, precum și lecțiile învățate pe parcursul activităților.

Unul dintre autorii studiului, Olga Grodila-Bobeico, a menționat că foarte puține dintre recomandările studiului au fost aplicate în realitate, cu toate acestea crearea grupurilor non-formale de inițiativă devine un trend, iar rolul acestora va crește în următorii ani.

Printre lecțiile învățate pe parcursul monitorizării activității administrației publice locale și informarea societății, participanții la masa rotundă au menționat principiul „gândește global, acționează local”, necesitatea abordării unei probleme în complexitatea ei, promovarea exemplelor pozitive (puterea exemplului), etc. Iar instrumentele necesare dezvoltării grupurilor de inițiativă, amintite au fost: crearea de incubatoare sau hub-uri pentru dezvoltarea cetățeniei active, utilizarea instrumentelor de fundraising (crowdfunding), implementarea programelor de sub-finanțare a grupurilor de inițiativă, precum și a ideilor tinerilor.

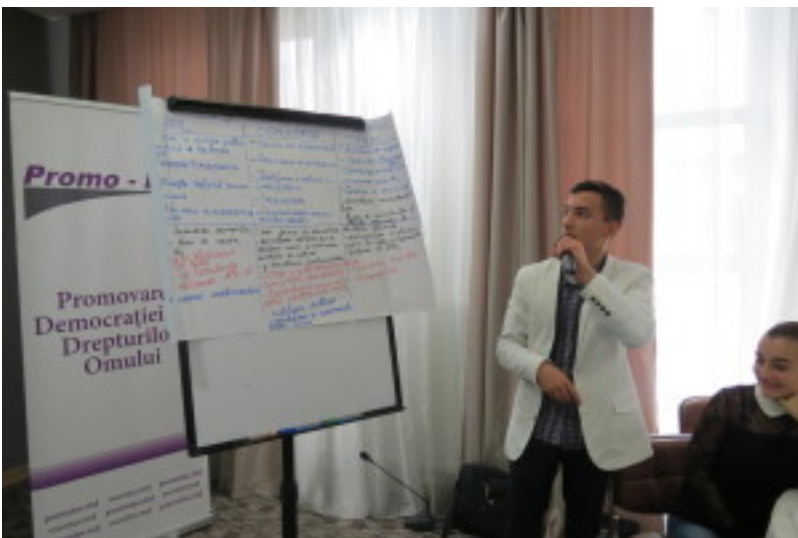
Nu în ultimul rând, la eveniment au fost menționate ca modele și bune practici: organizarea training-urilor pentru tineri și

reprezentanții administrației publice locale; dezvoltarea paginilor web sau a grupurilor pe rețelele de socializare, organizarea cafenelelor pro-active, precum și a neconferințelor; consultarea publică, etc.

Amintim că, în cadrul proiectului, în perioada 10 iulie – 10 octombrie 2016, 12 grupuri non-formale de inițiativă din or. Ocnița, or. Sîngerei, s. Vorniceni (raionul Strășeni), s. Românești (raionul Strășeni), or. Leova, or. Cantemir, s. Bahmut (raionul Călărași), or. Ungheni, s. Grătiești (mun. Chișinău), s. Coșcalia (raionul Căușeni), or. Ștefan Vodă și or. Chișinău, au monitorizat activitatea administrației publice locale, precum și 30 de ședințe ale consiliilor locale și 11 ședințe ale Comisiilor de specialitate.

Impactul proiectului a vizat atât administrațiile publice locale, cât și comunitatea, în special tinerii, în proiect fiind implicați peste 33 de voluntari, prin creșterea nivelului de transparență a administrațiilor publice locale, suplinirea resurselor umane în cadrul administrațiilor cu membrii grupurilor non-formale de inițiativă, în calitate de voluntari, mobilizarea și sensibilizarea comunităților, precum și dezvoltarea de competențe și acumulare de experiență de către tineri, devenind în final partenerii APL.

Proiectul a fost susținut financiar prin Programul de Granturi pentru Democrație, al Ambasadei Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova.

Promo-LEX a organizat o lecție publică pentru ofițeri din cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare

Astăzi, Asociația Promo-LEX a desfășurat o lecție publică pentru ofițeri din efectivul Departamentul Instituțiilor Penitenciare, pe tema aplicării forței fizice, mijloacelor speciale și a armei de foc.

Avocatul Promo-LEX Vadim Vieru a vorbit despre cadrul internațional și național privind limitele aplicării forței fizice și mijloacelor speciale de apărare, împreună cu participanții au identificat lacunele din cadrul instituțional în domeniu și au discutat pe marginea unor studii de caz

despre încălcarea drepturilor omului.

Tot astăzi, reprezentantul Promo-LEX a mai participat și la o ședință de lucru cu directorul interimar al Departamentului Instituțiilor Penitenciare, Aureliu SUHAN și alți angajați ai DIP. Scopul ședinței a fost de a discuta posibilitatea semnării unui acord de colaborare dintre Asociația Promo-LEX și Departamentul Instituțiilor Penitenciare care să eficientizeze parteneriatul în domeniul promovării drepturilor omului.

Următorul îl alegem noi! Pe 30 octombrie 2016 angajăm Președinte!

Promo-LEX a lansat cel de al treilea spot video în cadrul campaniei de mobilizare a cetățenilor pentru participarea la alegerile Președintelui din 30 octombrie 2016.

"Angajăm Președinte" este sloganul campaniei "Ieși la vot" implementată de Promo-LEX pentru a contribui la antrenarea alegătorilor în procesul electoral și promovarea unui vot informat și conștient în rândul cetățenilor. Grupul țintă al

campaniei "Ieși la Vot" sunt cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot, în special tinerii.

Vă reamintim că, în cadrul campaniei "Ieși la Vot" din acest an, Promo-LEX desfășoară mai multe activități de informare a cetățenilor pentru a contribui la mobilizarea apolitică a alegătorilor. De asemenea, Promo-LEX este partener în organizarea dezbaterilor electorale alături de postul public de televiziune Moldova 1 și Radioul Național.

Spotul este realizat în cadrul Programului "Democrație, Transparență și Responsabilitate", implementat de Asociația Promo-LEX cu sprijinul poporului American, prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în spot aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al USAID și Guvernului SUA.

A început sesiunea de examene pentru Moldova la Comitetul ONU pentru Drepturile Omului

Pe 17 octombrie 2016, în Geneva a început cea de-a 118 sesiune a Comitetului ONU pentru Drepturile Omului, care va dura până pe 4 noiembrie. În cadrul sesiunii, Comitetul pentru Drepturile Omului va examina rapoartele a 7 State, printre care și Republica Moldova.

Pe 18-19 octombrie 2016, Moldova va fi revizuită la capitolul punerii în aplicare a *Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice* și va fi examinat raportul său

național ([CCPR/C/AZE/3](#)) pentru perioada raportării.

Agenda sesiunii a 118 a Comitetului este disponibilă [aici](#)

Audierile Republicii Moldova pe marginea raportului său, vor începe la 18 octombrie 2016 orele 15.00 (ora Geneva) și vor fi reluate a doua zi orele 10.00 (Geneva). **Priviți live** [aici](#)

Amintim că anterior, la 19 septembrie 2016, Asociația "Promo-LEX" a prezentat Comitetului ONU pentru Drepturile Omului, raportul său alternativ pe *marginea* celui de-al treilea *Raport* periodic al Republicii Moldova, care se axează pe implementarea prevederilor Pactului în regiunea Transnistreană a Republicii Moldova.

Detalii despre constatările și recomandările Promo-LEX le găsiți în Raport disponibil [aici](#) sau [aici](#)

Pe 30 octombrie 2016 angajăm Președinte! Vino la vot!

Promo-LEX a lansat cel de al doilea spot video în cadrul campaniei de mobilizare a cetățenilor pentru participarea la alegerile Președintelui din 30 octombrie 2016.

"Angajăm Președinte" este sloganul campaniei "Ieși la Vot" implementată de Promo-LEX pentru a contribui la antrenarea alegătorilor în procesul electoral și promovarea unui vot informat și conștient în rândul cetățenilor. Grupul țintă al campaniei "Ieși la Vot" sunt cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot, în special tinerii.

Vă reamintim că, în cadrul campaniei "Ieși la Vot" din acest an, Promo-LEX desfășoară mai multe activități de informare a

cetățenilor pentru a contribui la mobilizarea apolitică a alegătorilor. De asemenea, Promo-LEX este partener în organizarea dezbaterilor electorale alături de postul public de televiziune Moldova 1 și Radioul Național.

Spotul este realizat în cadrul Programului "Democrație, Transparență și Responsabilitate", implementat de Asociația Promo-LEX cu sprijinul poporului American, prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în spot aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al USAID și Guvernului SUA.

Pe 30 octombrie 2016 Republica Moldova angajează Președinte!

Promo-LEX a lansat primul spot video în cadrul campaniei de mobilizare a cetățenilor pentru participarea la alegerile Președintelui din 30 octombrie 2016.

"Angajăm Președinte" este sloganul campaniei "Ieși la Vot" implementată de Promo-LEX pentru a contribui la antrenarea alegătorilor în procesul electoral și promovarea unui vot informat și conștient în rândul cetățenilor. Grupul țintă al campaniei "Ieși la Vot" sunt cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot, în special tinerii.

Vă reamintim că, în cadrul campaniei "Ieși la Vot" din acest an, Promo-LEX desfășoară mai multe activități de informare a cetățenilor pentru a contribui la mobilizarea apolitică a

alegătorilor. De asemenea, Promo-LEX este partener în organizarea dezbaterilor electorale alături de postul public de televiziune Moldova 1 și Radioul Național.

Spotul este realizat în cadrul Programului "Democrație, Transparență și Responsabilitate", implementat de Asociația Promo-LEX cu sprijinul poporului American, prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în spot aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al USAID și Guvernului SUA.

Moldovenii sunt îndemnați să-și „angajeze” președinte

Duminică, 9 octombrie, 108 voluntari ai Promo-LEX au discutat cu cetățenii din 35 de orașe și i-au informat despre alegerile Președintelui ce vor avea loc pe 30 octombrie 2016. Activitatea a avut loc în cadrul campaniei "Ieși la Vot", care, în acest an, are sloganul "ANGAJĂM PREȘEDINTE".

Astfel, din discuțiile cu voluntarii și informațiile conținute în pliantele distribuite, cetățenii au aflat despre

atribuțiile Președintelui, despre importanța fiecărui vot, despre formula cea mai bună pentru a decide cine este candidatul cel mai potrivit la funcția de Președinte și despre zvonurile legate de scrutinul prezidențial.

Acesta a fost primul val de informare al campaniei "Ieși la Vot". În cadrul acestei activități au fost informați 17.500 de cetățeni, iar materialele distribuite de voluntari au cuprins 17.500 de flaiere, 10.500 de pixuri, 3.500 de carnete, 1.750 de geți, 1.750 de brelocuri cu led și 1.050 de suporturi pentru căni.

Reamintim că, scopul campaniei "Ieși la Vot" este de a contribui la mobilizarea apolitică a alegătorilor și promovarea votului informat și conștient în rândul cetățenilor Republicii Moldova. Campania cu sloganul "ANGAJĂM PREȘEDINTE" este implementată de Asociația Promo-LEX și este susținută financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

**La Geneva s-a încheiat
Sesiunea Preliminară a
Evaluării Periodice
Universale 2016**

În perioada 4-7 octombrie, la Geneva s-a desfășurat Sesiunea Preliminară EPU 2016 Moldova (Evaluarea Periodică Universală a Consiliului ONU pentru Drepturile Omului), organizată de [UPR-info](#). Asociația Promo-LEX a avut posibilitatea să discute despre situația drepturilor omului în Republica Moldova, reflectată în cele 7 Rapoarte transmise pentru UPR.

Cu suportul [FDH](#), timp de trei zile, au fost organizate întâlniri bilaterale cu Misiunile Permanente din Geneva ale următoarelor țări: Finlanda, SUA, Republica Cehă, Olanda, Georgia, Uruguay, Franța, Irlanda, Germania, Chile și Canada, dar și cu Delegația Permanentă a Uniunii Europene la ONU. În cadrul întreprinderilor Promo-LEX a prezentat principalele constatări din rapoartele transmise pentru EPU 2016 Moldova și a promovat recomandările propuse.

Printre subiectele care trezesc îngrijorare și au fost prezentate de Promo-LEX la 7 octombrie au fost: tortura și relele tratamente, violența în familie și dreptul de a alege și a fi ales.

Referindu-se la problema torturii și a relelor tratamente, Directorul Executiv Ion Manole a menționat că: “Legislația Republicii Moldova nu este conformă standardelor ONU în domeniul prevenirii torturii și nu reglementează în detaliu condițiile și limitele aplicării forței fizice și a mijloacelor speciale. Guvernul nu se asigură că art.15 UNCAT este respectat. De asemenea, serviciile medicale din sistemul penitenciar este subfinanțat și se află încă sub controlul administrației penitenciare. Sistemul medical subfinanțat afectează în femeile”.

“Cazurile de tortură și rele tratamente în regiunea Transnistreană nu trebuie nu ar trebui să fie ignorate de către autoritățile constituționale”, a mai subliniat Ion Manole. Locuitorii din stânga Nistrului se mai confruntă în acest context și cu probleme precum: lipsa remediilor legale și eficiente, dar și a mecanismelor de monitorizare a drepturilor omului în regiunea transnistreană (inclusiv pe cazuri de tortură și relele tratamente), suprapopularea închisorilor, lipsa facilităților pentru persoanele dizabilități în detenție, condițiile inumane de detenție, lipsa de servicii medicale.

Deși recent au fost adoptate și publicate amendamentele la prevederile naționale privind violența în familie, anumite probleme rămân nesoluționate. Una dintre acestea este lipsa adăposturilor suficiente și a serviciilor în condiții de siguranță pentru victimele violenței în familie. Alte probleme sunt legate de ordonanța de protecție în cazurile de violență psihologică. Psihologii care furnizează servicii directe pentru victime violenței în familie nu pot emite Rapoarte de expertiză psihologică. Rapoartele de evaluare întocmite de aceștia pot constitui doar probe indirecte.

La capitolul dreptul de a alege și a fi ales a fost menționată problema candidaților independenți în Republica Moldova, care nu pot accede în Parlament din cauza pragului electoral înalt de 2%. De asemenea, există prevederi discriminatorii în ceea

ce privește înregistrarea candidaților independenți. Este de datoria statului să asigure reglementări egale pentru partide și candidații independenți în ceea ce privește accesul de vot. Nu în ultimul rând, avem discrepanțe substanțiale în stabilirea plafoanelor financiare pentru candidații independenți față de candidați care provin din partide politice la alegerile locale generale de nivel.

În cadrul sesiunii de întrebări și răspunsuri Ion Manole a pus accent pe necesitatea finanțării din bugetul de stat a serviciilor de reabilitare a victimelor torturii. Directorul Promo-LEX s-a mai referit și la cazuri de încălcare a drepturilor omului în regiunea Transnistreană a Moldovei, situația apărătorilor drepturilor omului, dar și la libertate de exprimare.

Promo-LEX, în parteneriat cu organizații ale societății civile naționale și internaționale, a lucrat la elaborarea a șapte Rapoarte pentru EPU, care au fost transmise către Biroul Națiunilor Unite al Oficiului Înaltului Comisariat pentru Drepturile Omului (OHCHR).

Rapoartele sunt disponibile în limba engleză aici:

1. [Limitări ale dreptului de a alege și de a fi ales și ale drepturilor politice ale cetățenilor](#)
2. [Situația drepturilor omului în regiunea Transnistreană a Republicii Moldova;](#)
3. [Dezvoltarea mediului societății civile din regiunea Transnistreană;](#)
4. [Tortura și rele tratamente în Moldova: Obligațiile statului și drepturile supraviețuitorilor;](#)
5. [Promovarea egalității de gen în Moldova;](#)
6. [Violența în familie și față de femei;](#)
7. [Drepturile persoanelor cu dizabilități mintale din Republica Moldova.](#)

[Evaluarea Periodică Universală](#) este un mecanism al Consiliului

Organizației Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului cu ajutorul căruia este evaluată îndeplinirea obligațiilor și angajamentelor statelor membre ONU, în domeniul drepturilor omului.

Promo-LEX constată tendința de utilizare a resurselor administrative în perioada electorală și consideră necesară majorarea numărului secțiilor de votare de peste hotare

**Misiunea
Promo-LEX
de
Observare
a
Alegerilo
r
Președint
elui din
30
octombrie
2016 în
[raportul
nr.3](#) de
monitoriz
are
constată
tendința**

de utilizare a resurselor administrative în promovarea unui anumit candidat/potențial candidat la funcția de Președinte, cazuri de oferire a cadourilor în perioada electorală, activități de denigrare și de PR negru, multiple cazuri de colectare a semnăturilor de către persoane neautorizate și evitarea reflectării cheltuielilor reale în procesul de colectare a semnăturilor. De asemenea, Promo-LEX salută majorarea numărului de secții de votare peste hotarele țării, dar consideră necesar de a majora numărul secțiilor de votare din afara Republicii Moldova în cel puțin 6 state.

În perioada monitorizată, s-a încheiat etapa de depunere a demersurilor de înregistrare a candidaților la alegerile prezidențiale. Din totalul celor 24 de pretendenți, 8 solicitanți nu au reușit să depună cerere de înregistrare la CEC, 7 dintre aceștia sunt candidați independenți.

Misiunea de Observare Promo-LEX salută majorarea numărului de secțiilor de votare deschise peste hotare pentru alegerile

prezidențiale din 30 octombrie 2016 și eforturile depuse de autorități de a informa alegătorii privind optimizarea accesului la vot în ziua alegerilor. **Promo-LEX consideră nejustificată reducerea numărului secțiilor de votare în Marea Britanie și constată, în urma analizei efectuate, necesitatea de a majora numărul secțiilor de votare în 6 țări: Federația Rusă, Belgia, Irlanda, Franța, Italia și România.**

De asemenea, **Promo-LEX constată cu îngrijorare tergiversarea aprobării de către deputați a completărilor Codului Penal în ceea ce privește coruperea alegătorilor în scrutinul prezidențial.** Neadoptarea la timp a proiectului de lege care incriminează cumpărarea voturilor și neaplicarea prevederilor articolului 181¹ din Codul Penal pentru scrutinul prezidențial, poate pune în pericol eventuala atragere la răspundere și sancționare a persoanelor care vor admite asemenea infracțiuni. În context, Misiunea a constatat un total de 10 cazuri de oferire a cadourilor cu tentă electorală, dintre care cu implicarea reprezentanților PDM -5 cazuri și PPPSRM – 5 cazuri.

Calitatea datelor din Registrul de Stat al Alegătorilor continuă să rămână o problemă cu scădere a încrederii alegătorilor față de procesul electoral. Observatorii constată existența unor probleme ce se repetă de la un ciclu electoral la altul. Printre acestea sunt: prezența alegătorilor decedați și necorespunderea adreselor din registru cu cele din buletinul de identitate al alegătorului. Observatorii Promo-LEX au identificat în 7 localități necorespunderi între adresele indicate în buletinele de identitate ale alegătorilor și datele ce se conțin în Registrul de Stat al Alegătorilor. **Numai în comuna Chirsovo, din Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia, sunt atestate 80 de cazuri de necorespundere între adresele din registru cu cele din buletinele de identitate.** De asemenea, observatorii au identificate persoane decedate înscrise în registrul alegătorilor în cel puțin 6 localități.

Misiunea de Observare Promo-LEX atestă tendința de utilizare a resurselor administrative în promovarea unui candidat sau potențial candidat. Astfel, se observă implicarea activă a reprezentanților autorităților publice locale de nivelurile I și II în timpul orelor de muncă, pentru organizarea activităților de colectare a semnăturilor, precum și a întâlnirilor cu cetățenii în cadrul campaniilor politice și electorale. Potrivit constatărilor, au fost înregistrate cel puțin 20 cazuri de utilizare a resurselor administrative, dintre care: reprezentanții PDM – 13 cazuri; PPPSRM – 3 cazuri; PPPN – 1 caz; PPMSPR – 1 caz; PPPEM – 1 caz și candidatul independent Vasile Tarlev – 1 caz.

Monitorizarea procesului de colectare a semnăturilor de către grupurile de inițiativă arată că, **în interesul a cel puțin 12 candidați au fost implicate persoane care nu erau înregistrate în calitate de membri ai grupurilor de inițiativă.** Din lista candidaților pentru care au colectat semnături persoane neautorizate fac parte: Mihai Ghimpu (PL), Andrei Năstase (PP PDA), Marian Lupu (PDM), Iurie Leancă (PP PPEM), Igor Dodon (PP PSRM), Maia Sandu (PP PAS), Inna Popenco (PP MPSPR), Valeriu Ghilețchi (CI), Dumitru Ciubașenco (PP PN), Vasile Tarlev (CI), Vitalia Pavlicenco (CI) și Silvia Radu (CI).

Promo-LEX observă că, pentru perioada monitorizată, **atât partidele politice, cât și candidații care și-au anunțat intenția de a participa la alegerile din 30 octombrie, au avut multiple activități cu tentă electorală.** Astfel, au fost constatate un număr de cel puțin 32 de activități cu tentă electorală, dintre care: Iurie Leancă/ PP PPEM (4 activități), Dumitru Ciubașenco/PP PN (6 activități), Marian Lupu/PDM (7 activități), Igor Dodon/PP PSRM (5 activități), Andrei Năstase/PP PDA (4 activități), Maia Sandu/PP PAS (2 activități), Mihai Ghimpu/PL (2 activități), Artur Croitor (1 activitate), Vadim Brînzan (1 activitate).

Pentru întreaga perioadă de colectare a semnăturilor, **din cele 24 de grupuri de inițiativă care au inițiat colectarea, doar**

11 au depus rapoarte financiare. Nici un grup de inițiativă nu a raportat sume ce ar depăși plafonul maxim stabilit de CEC în sumă de 576 520 lei. Conform rapoartelor financiare, doar 3 grupuri de inițiativă (PP PSRM, CI Vadim Brînzan, CI Roman Mihăieș) au indicat donații materiale și le-au estimat la valoarea de piață, acestea regăsindu-se în documentele financiare depuse la CEC.

Misiunea de Observare Promo-LEX constată cu îngrijorare că, cel puțin 2 grupuri de inițiativă (PP MSPRR și PL) au prezentat raportul financiar „pe zero”, în condițiile în care au desfășurat activități de promovare, atât pe platforme online, cât și pe panouri stradale. Alte 4 grupuri de inițiativă (PP PDA, PP PPEM, CI Silvia Radu, CI Vadim Brînzan) au indicat sporadic careva cheltuieli, iar la destinațiile evidente, cum ar fi cheltuieli de transport, cheltuieli pentru materialele promoționale, recompensa voluntarilor, au indicat „0” cheltuieli. De asemenea, **Promo-LEX constată că, nici un grup de inițiativă nu a prezentat cheltuieli reale pentru publicitatea în scop de colectare a semnăturilor pe platformele online.**

Varianta electronică este disponibilă [aici](#).

Misiunea de observare Promo-LEX cuprinde 42 observatori pe termen lung, care vor monitoriza procesul electoral în toate circumscripțiile electorale din Republica Moldova în perioada 31 august – 30 noiembrie 2016. În ziua alegerilor, Promo-LEX va delega câte un observator pe termen scurt în fiecare secție de votare din țară. MOA Promo-LEX va realiza Numărarea în Paralel a Voturilor în toate secțiile de votare. Observatorii implicați în procesul de monitorizare semnează Codul de conduită al observatorului național independent Promo-LEX, obligându-se să acționeze operativ, cu buna-credință și în mod non-partizan. Activitatea tuturor observatorilor este coordonată de o echipă centrală formată din 37 de persoane.

*Pentru moment, activitatea MOA Promo-LEX și Campania "Ieși la
Vot" sunt susținute financiar de Agenția Statelor Unite pentru
Dezvoltare Internațională (USAID), Ambasada Marii Britanii la
Chișinău, National Endowment for Democracy și Consiliul
Europei. Opiniile exprimate în rapoartele publice Promo-LEX
aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al
finanțatorilor.*

Pentru mai multe detalii, contactați: Tatiana Pașcovișchi,
Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor
Promo-LEX: GSM 060804022, e-mail: presa@promolex.md